

Sak til eierskapsutvalget i Grimstad kommune

Sammendrag

Kulturhusets kinobesøk har i likhet med hele landet, gått kraftig tilbake, og stabilisert seg på et betydelig lavere nivå enn tidligere. Kulturhusets kulturaktivitet har derimot vokst, og er stadig økende. Det er stor interesse for å sette opp kulturarrangement i begge kultursalene. Styret er veldig bestemt på at aktørene skal ha råd å bruke kulturhuset, og det gis derfor gode betingelser til foreninger og lag. Dette bør også gjelde for fremtidig kommunal bruk, om det er til konserter, teater eller konferanser. Kulturhus som aktører ikke har råd til å bruke, har spilt fallitt.

Styret ønsker å styrke arbeidet med å gi barn og unge mulighet til den utvikling det er å stå på en scene, og gi opplæring innen teknikk, lyd og lys. Det er satt i gang aktiviteter for seniorer, med kino, konsert, teater og foredrag på dagtid. Det jobbes også med å få studentene til å bruke kulturhuset mer.

Kulturhuset har gjennom god inntjening fra kinodriften, tidligere hatt en større grad av egenfinansiering enn andre kulturhus på Agder.

Nå er det en ny og krevende tid, hvor kinodrift ikke lenger er det økonomiske lokomotivet for kulturhuset. For å opprettholde det viktige oppdraget styret mener kulturhuset har, kreves det en solid økonomisk ramme. Fra og med 2026-budsjettet må det store bortfallet av kinoinntekter kompenseres, og finansieringen må ta høyde for økt kulturaktivitet. For kommende budsjetter må det ligge en forutsigbar finansiering i bunn.

Innledning

Kulturhuset ble drevet av KinoSør i 10 år, frem til 2014. Deretter overtok det kommunale foretaket, som nå har drevet kulturhuset i 10 år. Virksomheten skulle dekke alle driftskostnader inkludert lønn, slik det tidligere var under KinoSør. Kommunen skulle holde bygningsmasse, renhold og strøm. Slik har det fungert i 20 år.

Oppdraget

Formålsparagrafen sier blant annet følgende om kulturhuset:

- et sted for frivillig og profesjonell kulturformidling
- skal arbeide for å fremme interessen for kunst og kultur
- er en arena for et levende kulturliv i Grimstad
- gjennom et godt samarbeid mellom private og offentlige kulturaktører skal foretaket vitalisere kulturlivet og styrke scenekunst-, musikk-, festival- og filmtilbudene i byen.
- skal tilby et bredt filmprogram hvor kvalitetsfilmen er godt representert
- skal forestå utleie av lokaler og salg av varer samt tjenester

10 års drift som KF- en suksesshistorie

Vi har gjort undersøkelser for å sammenligne oss med andre kulturhus på Agder. Våre funn viser at Grimstad kulturhus er godt drevet. I motsetning til en del andre kulturhus, har Grimstad kulturhus lønnet alle ansatte fra driftsinntektene. Vi har hatt høyt kinobesøk og derav gode reklameinntekter og kiosksalg. Dette har vært et godt økonomisk fundament for driften.

Foretaket overtok et hus hvor sceneteknisk utstyr i stor grad var nedslitt. Den gode driften som et KF, har gitt mulighet til investeringer på nærmere tre millioner kroner til fornyelse av lyd, lys og sceneutstyr. Der KinoSør tidligere fokuserte mest på kino, har foretaket jobbet frem et aktivt kulturtilbud og et godt samarbeid med brukere, foreninger og lag. Ansatte opplever gode tilbakemeldinger på driften av kulturhuset, og oppfattes som serviceinnstilte og imøtekommende.

Endringer i kinodriften

Kinobesøket har hatt en fallende kurve fra 2003 og frem til i dag. I glansårene kunne besøkstallet være rundt 45.000. Etter at streaming-tjenestene utviklet seg, og etter koronatiden, har besøket gått kraftig tilbake i hele landet. I de siste årene ser vi at et lavere besøkstall har stabilisert seg. Vi legger nå til grunn et kinobesøk rundt 30.000.

På grunn av kinoaktivitetens kraftige tilbakegang, og dertil lavere reklameinntekter og kiosksalg, kan ikke kinodriften lenger finansiere den øvrige virksomheten på kulturhuset.

Det er slutt på den gullkantede tiden der kinodrift finansierte kulturdrift. De ti årene under KinoSør, bidro til en effektiv slanking av kostnadene med kinodrift, og dagens KF har videreført en stram økonomisk styring. Når nå kinobesøket går så kraftig tilbake (både i Norge og i verden), er det små muligheter for innsparing. Det går også en forsvarlighetsgrense når det gjelder nedbemanning, i forhold til blant annet brannsikkerhet. Redusert bemanning kan få store konsekvenser for kulturtilbudet på kulturhuset.

Endringer i kulturhusdriften

Siden foretaket overtok driften av kulturhuset, har det skjedd en stor satsing på kulturaktivitet. Ved siden av en rekke kulturarrangementer, har kulturhuset også blitt et attraktivt sted for konferanser og møter. Videre har foretaket vektlagt gode relasjoner til foreninger og lag og andre brukere av huset.

Foretaket er svært opptatt av at byens lag og foreninger skal ha råd til å bruke kulturhuset. Vi søker å finne gode løsninger for brukerne, og flere og flere klubber bruker kulturhuset fast. Her kan nevnes Grimstad Filmklubb, Musikkens Venner, Teatrets Venner, Grimstad teaterverksted, Kom og Dans, Grimstad jazzklubb og senioraktiviteten på dagtid «Endelig Voksen».

Den fantastiske salen Pan tiltrekker seg en rekke artister, og det programmeres stadig flere arrangementer der. Dette er en multisal med unike muligheter for kulturbruk, som vokser og blir mer og mer kjent. Salens kvaliteter vekker nasjonal oppmerksomhet. Flere kommuner og kulturhus som har planer om restaurering og nybygg, legger befarings til Grimstad kulturhus. Kulturhuset har kjørt omfattende demo over hva som er mulig å skape i Pan, til stor begeistring for de besøkende, som får se hvordan en multisal til optimalt bruk for all aktivitet, kan bygges.

Vi ser altså at kulturaktiviteter er i vekst. Særlig øker pågangen av aktører som har hørt om salen Pan, som for mange er en svært passende størrelse, og en arena som gir unike muligheter. Den nyetablerte jazzklubben vekker interesse, og mange musikere melder seg på for å spille i Grimstad.

Kulturhuset har de senere årene knyttet til seg gode teknikere, som kan levere tekniske tjenester til de fleste arrangementer. Disse har også vært brukt mye til teknisk rigg i Fjæreheia. Fra å være et teknisk nedslitt kulturhus, med lite utover kinodrift, har kulturhuset gjennom årene med KF fått en god teknisk grunnrigg, teknisk personale, og en stor aktivitet når det gjelder kulturarrangement. Økt kulturaktivitet krever økte administrative og tekniske ressurser.

Opplæring av ungdom i teknikk – til rigging og styring av lys og lyd

Et argument som var uttalt i forbindelse med planlegging av Pan, var at kulturskolen skulle få en god arena for sine elevkonserter. I tillegg, at kulturhusets teknikere kunne holde «krasjkurs» for ungdom innenfor teknikk. Vi ønsker å veilede og lære opp interessert ungdom til styring av lyd og lys, særlig på kulturskolearrangementer, men også til andre anledninger der det måtte være muligheter for dette. Dette krever at det gis rom for en slik undervisning fra teknikerstillingene på kulturhuset. Våre teknikere har hver sommer jobbet i Fjæreheia med opp- og nedrigging. Her vil det være interessant å bruke teknisk interessert ungdom til assistanse på slike riggejobber. Dette kan gi god synergieffekt for begge arenaer.

Kommunal bruk av kulturhuset

Kulturhuset merker en betydelig nedgang i kommunale konferanser, og i tillegg at kommunale kulturarrangementer fra kulturskole og kulturtjenesten strever med kostnadene til leie av utstyr og teknikere til sine arrangementer. Noe av det samme er også tilfellet for Kortfilmfestivalen, som ikke har ressurser til å ha husets systemtekniker til stede under festivaldagene. Med kostbart teknisk utstyr, er det ikke forsvarlig at teknikere ikke skal være til stede.

Styret ønsker ikke at slik virksomhet trekkes bort fra kulturhuset, men tvert imot gis gode rammevilkår her. Styret foreslår at en forutsigbar finansieringsmodell for kulturhuset også rammer inn denne type virksomhet, slik at disse aktørene kan bruke kulturhuset, teknisk utstyr og husets teknikere uten kostnad. Da vil kulturhuset bli det naturlige samlingspunkt og møtested også for arrangementer initiert av kommunen.

Kassekreditt

Grimstad kommune bytter bank. Kulturhuset KF har i dag en kassekredittavtale med banken på kr 1.000.000. Spørsmålet er om denne bør videreføres i den nye banken. Ordningen sikrer fleksibilitet i perioder der kulturhusets likviditet svinger og er lav. Ordningen har en kostnad, som ved fullt trekk av kreditt kan være opp mot kr 90.000.

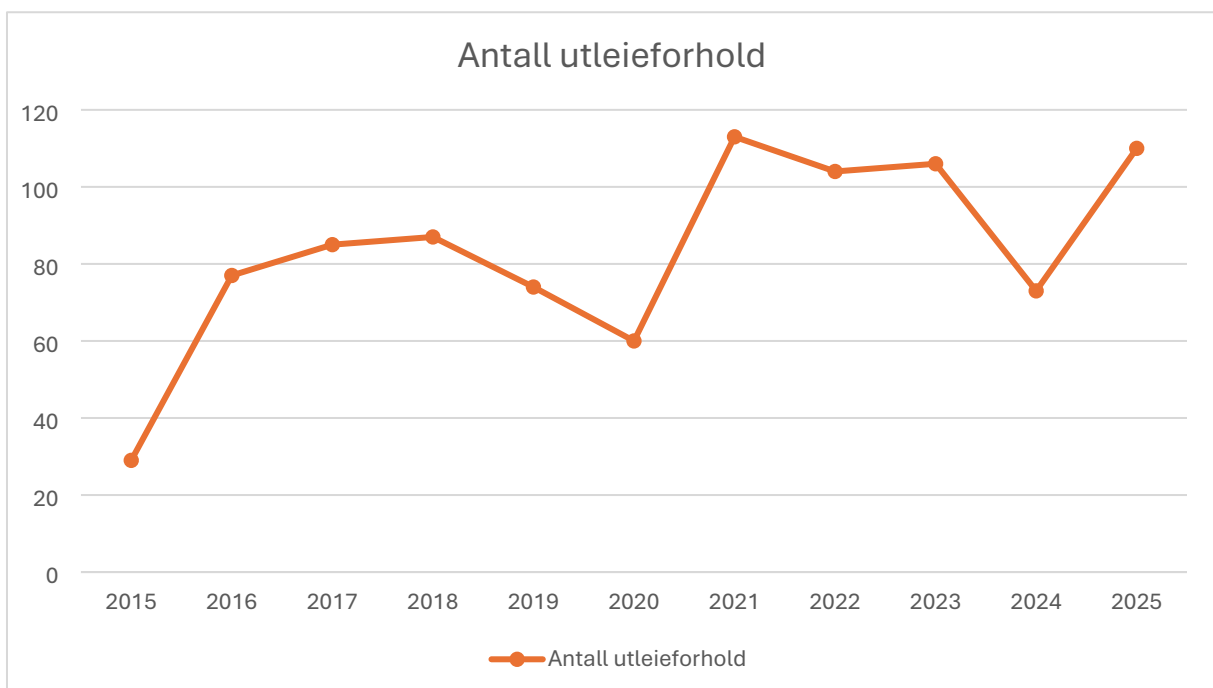
En rimeligere løsning for den totale kommuneøkonomien under ett, vil være om denne kreditten kunne bli gitt av kommunen i stedet for banken, ved at kommunen gir kreditt med sine innskuddsmidler på tilsvarende vilkår som banken. En slik ordning vil måtte godkjennes av styret for kulturhuset, kommunen og eierskapsutvalget.

Statistikk og aktiviteter

Her har vi laget statistikk og grafer, som forteller hvordan virksomheten har utviklet seg i perioden med kommunalt foretak.

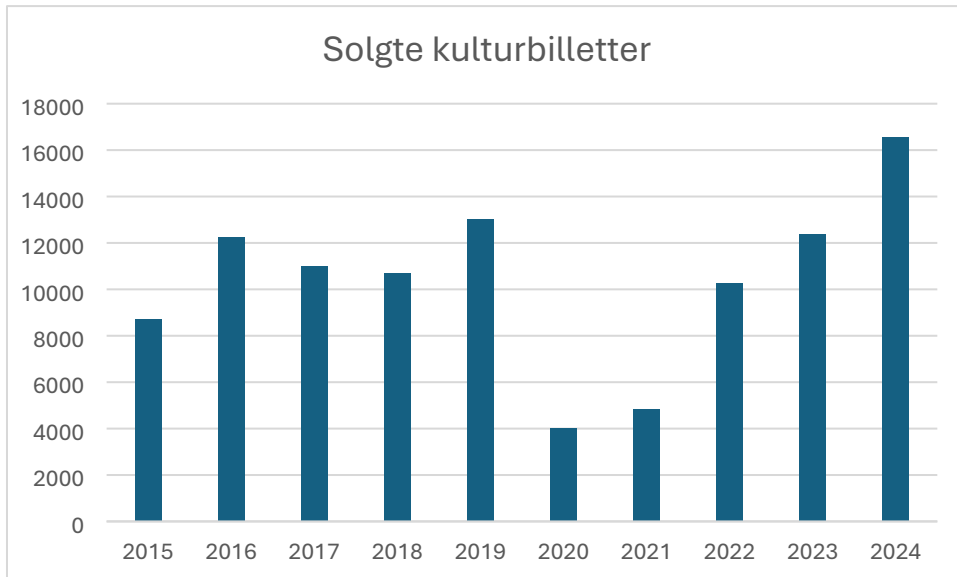
Utleie

Grafen nedenfor viser antall utleieforhold siden 2015. Den inkluderer kulturforestillinger, møter, konferanser og kurs. Den viser en betydelig nedgang i 2020, grunnet Covid, og i 2024 grunnet ombygging av Pan. Antall leieforhold i 2025 er estimert i forhold til antall leieforhold i årets ni første måneder.

Kulturarrangementer

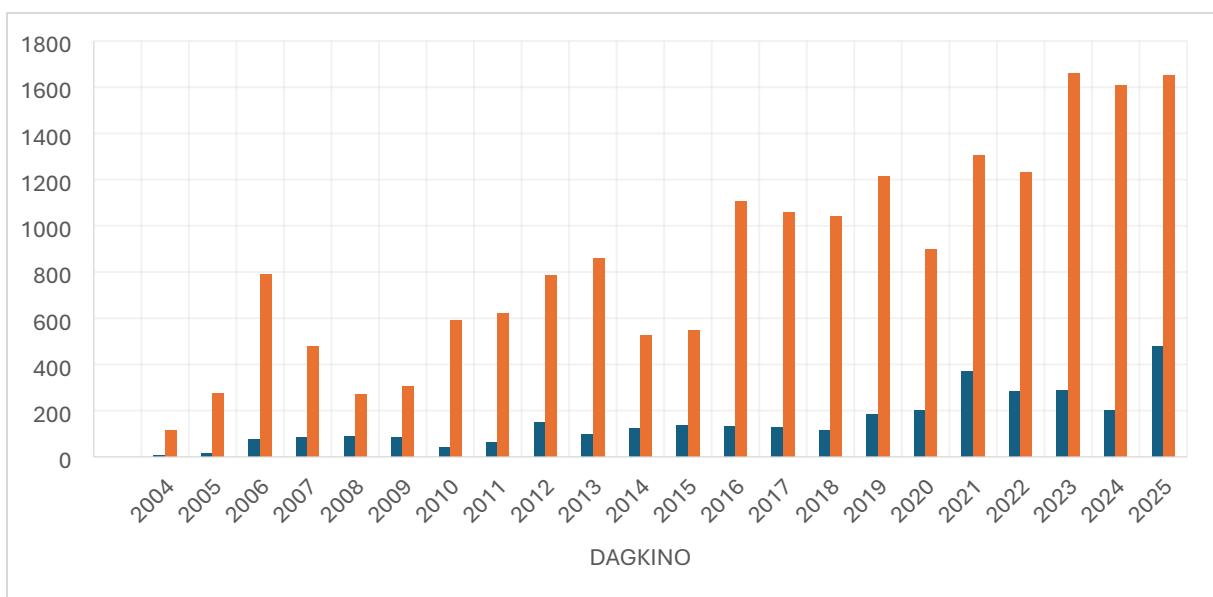
Besøket på kulturarrangementer har økt de siste tre årene.

Dagkino

Dagkino har vært et satsningsområde siden 2015. Fra å ha dagkino to ganger pr uke, har vi de siste årene hatt dagkino alle hverdager kl. 13.00. Høst og vår er målgruppen seniorer og skiftarbeidere, og i skoleferiene er målgruppen mer barn og ungdom. Antallet dagkinoer var noe redusert i 2024, da vi hadde en kinosal stengt. Antall forestillinger og besøkende i 2025 er estimert i forhold til besøket i årets ni første måneder.

I grafen viser blå søyler antall forestillinger, oransje søyler viser besøkstallet.

Liste over lag og foreninger, og deres aktiviteter

Teaterets Venner Grimstad

Foreningen er med som medarrangører på Riksteaterets forestillinger, i tillegg booker de inn forestillinger til huset. De jobber tett sammen med Agder Nye Teater, og setter opp forestillinger. De har i snitt 1-2 forestillinger hvert år utenom Riksteatrets forestillinger.

Musikkens Venner Grimstad

Foreningen har i flere år hatt sin nyttårskonsert på kulturhuset, hvor det i snitt selges 200 billetter hvert år. I tillegg har de i 2025 flyttet sitt flygel til Pan, og lagt all sin aktivitet der, og har åtte konserter på programmet i 2025. Kulturhuset har etter avtale, fri tilgang til å bruke flygelet.

Grimstad Teaterverksted

Foreningen har sine revyer i Catilina. Her er det i snitt en produksjon i året, med tre forestillinger på hver produksjon. Her er det billettsalg på mellom 600-900 pr. produksjon.

Kom og dans

Foreningen har dansekurs mandager og tirsdager. Våren 2025 hadde foreningen 950 dansere på kurs.

Humanetisk Forbund

Forbundet arrangerer konfirmasjon hver vår. For å få plass til alle, har de flere seremonier samme dag. Våren 2025 hadde 800 besøkende

Sør-Røster

Koret har julekonsert i storsalen. Billettsalg er mellom 300-500 på hver produksjon.

Koralis

Koret har i snitt en produksjon i året i Catilina. Det er ofte fire forestillinger på hver produksjon, med et snitt billettsalg på 1000.

Grimstad Musikkorps

Korpset har hatt én forestilling i året i Catilina med billettsalg på ca.100 personer.

Fjære og Grimstad Skolemusikk

Skolemusikken har hatt en forestilling i år i Catilina. Dette er en flott mulighet for barn å få spille i profesjonelle lokaler. Besøkende ligger på rundt 200.

Grimstad Demensforening

Foreningen har hatt foredrag i Catilina de siste årene, der de tar for seg viktige og dagsaktuelle tema.

Syden Ung

Foreningen har hatt flere gratis kinoer for barnefamilier i kulturhuset.

Compagnie Trass

Koret har hatt flere egne forestillinger i Catilina, men har de siste årene også vært støttespillere på andre produksjoner i kulturhuset. I 2025 har de en forestilling i samarbeid med Grimstad Demensforening.

Grimstad Jazzklubb

Klubben er nystartet og har hatt åpningsforestilling i 2025, med 90 solgte billetter. I tillegg er det planlagt 2 konserter til før jul.

Grimstad Filmklubb

Klubben ble opprettet i 2015, og har siden hatt hoveddelen av sin aktivitet på Grimstad Kulturhus. Filmklubben har gratis lokaler i Grimstad Kulturhus. De har både vanlige filmvisninger, spesialvisninger med for eksempel foredrag og filmmusikkkonserter, og heldagsvisninger/filmmaraton. I tillegg kan de låne lokaler til styre- og medlemsmøter. Filmklubbens program varierer fra litt fra år til år, og ca. 20 visninger pr. år. I tillegg arrangerer de i samarbeid med gratis kulturlørdag, seks til åtte gratisvisninger av barnefilmer i året. Klubbens medlemstall varierer fra år til år, på de beste årene opp mot 200 medlemmer.

Kommunale aktiviteter

UKM

Årlig arrangement for ungdommer som trekker rundt 250 besøkende.

Kulturskolen

Kulturskolen har i snitt to produksjoner i året, ofte med 2 forestillinger pr. produksjon. Billettsalg på mellom 300-500 pr. produksjon.

Konferanser

Før kommunen innførte sparetiltak på konferanser, hadde de opptil 10 konferanser i året, med 2023 som det beste.

Kostnader for kommunen i 2024:

- Husleie ved arrangementer (inn i kinotiden): kr. 42.500,-
- Utstyrsleie (lyd, lys, scene ved kulturarrangement og konferanser): kr.89.375,-
- Teknikertjenester (ved kulturarrangementer og konferanser): kr. 175.388,-

Til sammen kr. 307.263,-

Konklusjon: Forutsigbar finansiering

Kulturhuset KF har de siste årene vært igjennom en krevende tid, med driftsmessige utfordringer, med betydelige innsparinger. Styret tror ikke at kinodriften vil bli slik som den var i glansdagene.

Kulturaktiviteten har under KF-tiden økt formidabelt, og husets tekniske fasiliteter har fått en helt annen standard enn før. Styret ønsker å fortsette dette, ved å videreutvikle kulturhusdriften og satse på den, for å oppfylle henholdsvis våre vedtekter og Kulturloven.

For å få til dette, er man avhengig av en forutsigbar finansiering. Kulturhuset trenger derfor en betydelig tilførsel av driftsmidler for å utføre oppdraget det er satt til. I kulturhusets budsjett for 2026, er tapte kinoinntekter og økt kulturaktivitet foreslått kompensert med en betydelig økning i driftstilskuddet.

Driftstilskudd i 2025 var på 0,5 mill. kr. For 2026 har styret budsjettet med 3 mill. kr i driftsstøtte. Reell økning i støttebehov vil dermed være 2,5 mill. kr. En slik driftsstøtte må også være indeksregulert.

Likviditeten for kulturhuset svinger mye, særlig ved store utbetalinger til artist, som utbetales før overføring av billettinntekter. Det er derfor behov for å ha kassekreditt, som nå foreslås håndtert av Grimstad kommune.

Forslag til vedtak i Grimstad kommunestyre:

Kulturhuset, drevet som et kommunalt foretak i 10 år, har vært en suksess, med stor økning i kulturaktivitet og antall brukere av huset. Driftsinntektene har finansiert betydelig oppgradering av sceneteknikk, samt lønn til personalet. Kulturaktiviteten er økende, men kinobesøket går kraftig ned, som ellers i landet. Styret for foretaket trenger forutsigbare rammer for virksomheten i denne nye situasjonen.

For å få en sunn god drift, fortsette med kulturaktiviteten, fornye og vedlikeholde teknisk utstyr, og levere gode tekniske tjenester, etableres et indeksregulert fast årlig driftstilskudd på kr 3 mill. Dette beløpet erstatter tidligere driftsstøtte på ½ mill. Tilskuddet gjøres gjeldende fra 2026. Dersom det fortsatt vil være behov for kassekreditt, vil dette håndteres av kommunen.